

Nr 185

Utlåtande i anledning av väckta motioner om dels effektivisering och förstärkning av de statliga rationaliseringsorganen, dels viss utredning i syfte att rationalisera den offentliga förvaltningen, dels ock en allmän översyn av den civila och den militära förvaltningen.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lindblom m. fl.* (I: 208) och den andra inom andra kammaren av herr *Sjölin m. fl.* (II: 461), har hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära utredning om effektivisering och förstärkning av de statliga rationaliseringsorganen.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lindblom m. fl.* (I: 209) och den andra inom andra kammaren av herr *Sjölin m. fl.* (II: 462), hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära utredning om arbetsfördelningen mellan de statliga och i erforderliga delar även de kommunala organen samt mellan de olika departementen i syfte att rationalisera den offentliga förvaltningen.

Slutligen har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sigfrid Larsson m. fl.* (I: 210) och den andra inom andra kammaren av herrar *Adolfsson* och *Hansson* i Önnarp (II: 373), hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allmän översyn av förvaltningen, den civila såväl som den militära, i överensstämmelse med vad som i motionerna anförts.

Beträffande motiveringarna för de sålunda framställda förslagen får utskottet hänvisa till motionerna II: 461, II: 462 och II: 373.

Utskottet. I de föreliggande motionerna framställes yrkanden om åtgärder i syfte att åvägabringa en effektivisering och förstärkning av de statliga rationaliseringsorganen, en rationellare arbetsfördelning mellan de statliga organen samt en allmän översyn av den statliga förvaltningen. Motioner av i huvudsak enahanda innebörd har väckts vid 1952, 1953, 1954 och 1955 års riksdagar. I sitt senaste utlåtande i ämnet, 1955: 193, erinrade utskottet om vad tidigare förekommit och hemställde på anförda skäl, att de då föreliggande motionerna inte måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Vid frågans behandling i kamrarna biföll första kammaren utskottets hemställan,

medan andra kammaren biföll ett under överläggningen framställt yrkande om att riksdagen måtte dels uttala, att enligt dess uppfattning en allmän översyn av förvaltningen och andra planmässiga åtgärder i syfte att begränsa de statliga utgifterna är nödvändiga, dels anhålla att Kungl. Maj:t ville låta utreda denna fråga, varvid till förutsättningslös prövning borde upptagas bl. a. de i motionerna framförda synpunkterna och förslagen.

Vid innevarande års riksdag väcktes i anslutning till frågan om anslag till statens organisationsnämnd två likalydande motioner, i vilka hemställdes om åtgärder för att en av chefen för finansdepartementet avsedd utredning angående vissa frågor rörande rationaliseringsverksamheten inom den statliga förvaltningen skyndsamt måtte komma till stånd. I sitt utlåtande nr 62 framhöll utskottet, att det enligt utskottets mening var önskvärt att de återstående rationaliseringsfrågorna snarast möjligt upptogs till prövning med beaktande av olika på bedömningen inverkan omständigheter. Härvid kunde även den i motionerna berörda principfrågan om en samordning av rationaliseringsverksamheten väntas komma under övervägande. Utskottet föreslog att riksdagen i anledning av motionerna gav Kungl. Maj:t tillkänna vad utskottet anfört, och riksdagen beslöt i enlighet härmed.

Sedermera har Kungl. Maj:t den 29 juni 1956 bemyndigat chefen för finansdepartementet att tillkalla utredningsmän med uppdrag att överväga den statliga rationaliseringsverksamhetens organisation och fortsatta bedrivande. Med stöd härav har en kommitté tillsatts för ändamålet. Denna består av sju utredningsmän, varav fyra ledamöter av riksdagen, och sex experter från olika delar av förvaltningen. Enligt direktiven för utredningen, som skall vara allsidig och förutsättningslös, skall såsom utgångspunkt vid bedömandet av målsättningen för den statliga rationaliseringsverksamheten gälla den av 1949 års rationaliseringsutredning intagna ståndpunkten, att planmässiga åtgärder bör vidtagas som kan medverka till att den statliga verksamheten utövas enklare, snabbare och mera ekonomiskt än förut utan att säkerheten åsidosättes. Riktlinjer har härjämte i direktiven uppdragits i fråga om metoderna för uppnåendet av detta mål, och slutligen föres ett tämligen ingående resonemang om vilka organ som bör svara för rationaliseringsverksamheten.

Såvitt utskottet kan finna, har genom tillsättandet av berörda utredning frågan om rationaliseringsverksamhetens bedrivande kommit i ett annat läge än när utskottet senast hade att behandla dessa frågor. De i de nu föreliggande motionerna upptagna spörsmålen synes utskottet i väsentlig grad vara av den beskaffenhet att de kan väntas komma under prövning i samband med utredningsarbetet, och i den mån detta inte direkt blir fallet torde utredningen i varje fall komma att utgöra en grundval för frågornas vidare behandling. Med understrykande av den stora betydelsen av att ifrågavarande problem erhåller en tillfredsställande lösning så snart omständigheterna det medger finner utskottet därför med hänsyn till vad i ärendet numera förekommitt inte anledning att tillstyrka de i motionerna framställda yrkandena.

Utskottet hemställer i enlighet härmed,

- a) att motionerna I: 208 och II: 461 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- b) att motionerna I: 209 och II: 462 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- c) att motionerna I: 210 och II: 373 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 15 november 1956

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlon, Leander, Näsgård, Gillström, fröken Andersson, herrar Thun, Erik Svedberg, Axel Andersson, Rikard Svensson, Ivar Nilzon och Jacobsson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmborg i Skövde, Andersson i Malmö, fröken Elmén, herrar Petterson i Degerfors, Andersson i Mölndal, Staxäng, Gustafsson i Skellefteå, Hansson i Skegrie, Löfroth, Svensson i Stenkyrka, Almgren, Andreasson och Mellqvist.

Reservation

av herr Ohlon.